

Sygn. akt I CSK 739/18

POSTANOWIENIE

Dnia 16 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku K. T.
przy uczestnictwie H. T. i J. K.
o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczynie K. T. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt XXVII Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżąca zarzuciła naruszenie prawa procesowego, tj. art. 232 zd. 2 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. polegające na niedopuszczeniu z urzędu dowodu z opinii innego biegłego z zakresu pisma

ręcznego, poprzestając na rozbieżnych opiniach tego samego biegłego; art. 278 § 1 k.p.c. oraz art. 286 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. przez brak dopuszczenia dowodu z dodatkowej opinii biegłego grafologa lub innego specjalisty z zakresu pisma ręcznego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wnioskodawczyni wywodzi z naruszenia wskazanych w zarzutach przepisów prawa procesowego.

W orzecznictwie zostało już wyjaśnione, że dopuszczenie dowodu z dodatkowej opinii biegłych może być uzasadnione jedynie w razie potrzeby, która nie może być wynikiem wyłącznie niezadowolenia strony z niekorzystnej dla niej opinii już przeprowadzonej. Chodzi tu o potrzebę podyktowaną rzeczą i umotywowaną krytyką opinii dotychczasowej, nasuwającą wątpliwości

co do trafności zawartych w niej konkluzji. W przeciwnym razie sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadawalająca (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2018 r., III UK 111/17, nie publ, z dnia 23 czerwca 2017 r., I CSK 627/16, nie publ., z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, nie publ.).

W rozpoznawanej sprawie biegły sądowy grafolog wydał pisemną opinię zasadniczą, a w związku z zarzutami wnioskodawczyni sporządził pisemną opinię uzupełniającą oraz składał ustne wyjaśnienia na rozprawie. W każdej z tych wypowiedzi stanowisko biegłego było zbieżne i zarazem konsekwentne. W związku z czym nie jest zrozumiałą postawioną w skardze kasacyjnej zarzut sprzeczności w opiniach tego samego biegłego. Sądy obu instancji dokonały szczegółowej analizy opinii i jej uzupełnień w zakresie części sprawozdawczej, w szczególności w odniesieniu do stosowanych przez biegłego metod badawczych.

Ubocznie należy zwrócić uwagę, iż wnioskodawczyni w sprawie I Ns [...] domagała się stwierdzenia nabycia spadku na podstawie testamentu z dnia 26 marca 1983 r., jednak przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym opinia grafologiczna potwierdziła, że jedynie podpis pochodzi od spadkodawcy, natomiast nie sama treść podpisanego przez niego pisma. Dlatego w tamtej sprawie sąd stwierdził nabycie spadku na podstawie ustawowego porządku dziedziczenia. Już na pierwszy rzut oka podpisy na obu dokumentach, tj. z dnia 26 marca 1983 r. i z dnia 13 listopada 1992 r. (na tym ostatnim wnioskodawczyni opierała wniosek o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku) nie są identyczne nie tylko co do charakteru podpisu, lecz imienia, czy kolejności imienia i nazwiska oraz układu (w jednej linii imię i nazwisko oraz nazwisko i pod nim imię).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.